

# Undersökning i sittande

Sittande på fast underlag exempelvis brits, köksstol, pall.

## Anamnes

- Balans mellan aktivitet och vila. 24 timmar.
- Viloställning
- Trycksår

## Inspektion

- Kyfos
  - Skolios
  - Rotation
  - Axlarnas position
  - Huvudets position i förhållande till lodlinjen
  - Kroppens position i förhållande till mittlinjen
- 
- Inspektion av befintlig rullstol, vart är den sliten/nedsutten?

## **Aktiv undersökning** patienten gör själv

- **Hållning** tippa bäckenet framåt och bakåt.
- **Balans**
  1. För pat framåt, bakåt och i sidled. Kan pat komma tillbaka till neutralläge.
  2. Be pat lyfta armarna framåt-uppåt, se om pat kan bibehålla balansen.

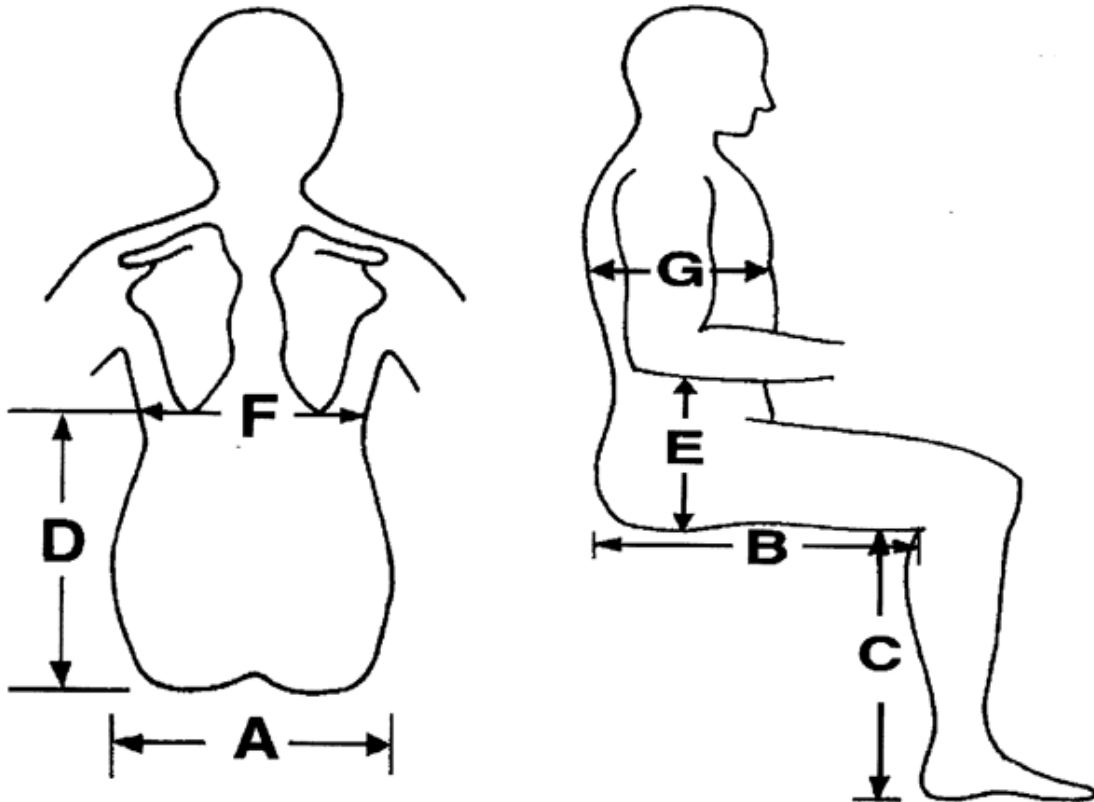
## **Passiv undersökning**

### Bäckenet

- **Position av crista iliaca (lateralflexion)** lägg händerna på varsin sida för att ev se nivåskillnad. Vid nivåskillnad läggs en kil under den lägre sidan av crista för att bedöma om bäckenet är fixerat eller rörligt.
- **Tippa bäckenet framåt och bakåt.** Förläng räckvidd med ex ett vårdbälte.
- **Rotation** knäna i samma position. Stabilisera motsatt knä och tryck SIPS framåt för att testa rotation.
- **Palpation av tuber ischii.** För in händerna under sittbensknölar. Spetsiga sittbensknölar= ökad risk för trycksår.

### Nedre extremitet

- **Höftflexion** pat lutar framåt alt. Lyft benet uppåt.
- **Knäextension** bedöma hamstringslängd. OBS, se till att pat håller en rak rygg.
- **Rörelser i fotled (dorsal- och plantarflexion)** trampa symaskin alt passivt rörelseuttag.



### Anatomiska mått

- A. Sittbredd:** Trochanter till trochanter.
- B. Sittdjup:** Bakdel till knäveck (fossa poplitea). B -2 fingerbredd alternativt B - 4 fingerbredd om pat ska sparka sig fram i rullstolen.
- C. Sitthöjd:** Knäveck till häl.

### Generella råd vid rullstolsutprovning (källa: Personskadeförbundet RTP)

- Rullstol och sittdyna bör ses som en enhet
- Ryggstöd, sits, armstöd, fotplattor, huvudstöd (övriga tillbehör) bildar en helhet vars inställningar påverkar varandra
- Prova olika modeller och olika inställningar
- Analysera fysiska förutsättningar, rörlighet i leder/ muskler, muskelstyrka, balansförmåga
- Prova rullstolen i aktuella miljöer och aktiviteter
- Analysera risker/ riskanalys
- Vid rörlig/ funktionell felställning anpassas rullstolen för att korrigera felställning
- Vid fixerat/ strukturell felställning anpassas rullstolen för att ge stöd åt kroppen och motverka ytterligare grad av felställning
- Rullstolsutprovning tar tid!